

Prandstetter

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

265 Početný předmět po složených číslovkách (číslo celé
+ číslo desetinné)

7,16 kg = kilogramu, mil. -ů

266 srov. 4,6 kg = čtyři celé šest desetín kilogramy

Pravděleber Jaz kout 3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Eq. m. pl.

v mat. (dvě a dvě je čtyři) sp. jsou >

Pravidlo NR 22, 39 (0)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Selbst. verb. v technické čestné

167 hlášení — děj. < hlášení nem' dobře slyšet >
— abstrakt. < hlášení o úrazu >
— konkr. < založit hlášení >

bednění, kování, vnutí; řízení, těsnění

8 // -dlo mydlo, stavidlo

-tlo řídítka, štítka

-ivo palivo, rezivo

-ice těsnice, brouze

Brandstetter Jazkout 1

MOHAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bagr
57

← holand. bagger
prou' dolka 1855

drži'ce, or. bagrovat

8

nahrákers sloven, pypadlo
menjalo se exkavator

z rus. ← angl
Brandstetter Jackout 2
'57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

běhac̃ hor.
slang

Brandšteř Jaz. kout 2, 45
'80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

betonárna

// zcela vhod. betonárna

Handelbörzengasse 2, 75-76
750-51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MÚZEUM

bílý sedmíř hraničci s bílými cihlami slaug.
odbor. samotař

Prandstetter Jaz. Kouř 2, 94
152

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

circulárka

slang. < circulařní pila
Eruzim'

Průdsketter Jarokout 2, 76

30-57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

264 Curie < Marie Curie-Skłodowska
neskl.

Teyler-Kohyška: mark
PS: flem. (nejočtybně pod vlivem žev. příjmení)
dues: neutr.

265 SSJC: —"—

Prandstetter Jazkouč 3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Curie fyzik. jadu

Teyssler-Kotyška : maso.

PS '37 fem. uesél.

SSJC : neutro. uesél. - úzus

Prandstetter NR 42, 253

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

"čerpáckové" ryfadlo
revhod., pojmenování jeu podle součast.
l. sací

Raudstetter Jarbont 2, 59
59

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

grader

©, strovač se uenjal
Handstetter Jarlaud 2, 60
51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dijn, erg, (mili) bar
v jistém značení, proto bez sloňovací přípony
v ulaveném spisu je sloňovat!
15 dynů, 50 ergů

Handsticker Jarkeu 73, 263

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

gumová
lid. u. gumáru

Prandstetter Jaz. kout 2, 73
150-51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Henry < fyzik Henry
vesk. masl.

Praditelka Jazdout 3, 264

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

heavy fyzikal. jedu-
neskl. mask.

Pravidtelce NR 42, 253

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

houseurouy' podvozeš

podle angl. catterpillar 'houseura'

podobě se nepodobá 'houseura'

nerhod! k' plazovj

Grandstecker Jar. Kout 2,

vlede' i'fa'rovj'

56

32

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hydroxel < rugfozzen

64

„velké středisko vodní a elektr. energie“

5

č. vodní energet. středisko // vodní centrala // hydrocentrala

Pravděpodobně Jazkova 2,

12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

katr

woodbor. wázer páluové fily

< Gattersäge

→ Radistoj

Prandstetter Jaz Kout 2, 91
'52

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

klukárna 'závod, oddělení vyrobějící Elihu'

X klukárna 'odděl., dílna, kde se Elihu dřevěné
součásti vyrobují'

Prandstetter, Jazdovcova 2, 77

50-51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

koksovna // Εοξάρμα
στ. Εοξάρμα

Ζατμή νεροζλιόενο

Brandstetter Jankov 2, 73

50-57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

103 koubajueř z muš. franc. Loucovka

1/ l. koubajuišta

Pravidelky Jazkoub 2

SD

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Горняци' & Горня 'колора'

Postolová NR 48, '65, 192

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gotlova řid. a uchod.

bezú hotelua

X Gotlárna

Pravděstetker jaz kout 2,77

88-51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kráčeji' u' vypadlo
le' bráčeive'

Brandstetter Jazkout 2, 58

257

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ku³

a : b = c : d

115 < a' má se ku be, jaro se má' ce' ku de' >

116 " předl. ku není ve výslovnosti tak těsně spojena
s náknem veličiny je u' uvedení jaro předl.

ku

zřetelněji, ponale výslovnosti při pram'

117

ku " děrazněji " už se

121

" Čem' úměry s nepřívucnou předložkou ku převládá
nad čem' podle pravidel ..., a to pro
zřetelnost a jasnost čem' úměry "

Grandteller NR 23

lampárna sv. lampár
"v zelezu. dopravne pro mistnost na udrzeni, v uzi
se ~~u~~ ukládaji a čistě solitny (lampy) pro osua-
ceni souce vladu"

X - ova v hornictvi pro mistnost, v educe se dluze
"lampy uschovávají, čistě a fletu"
uvice rozlišení

Brandstetter Jazkout 2, 76

20-1

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

léčit se pro^y // na^y

obě spr.

bezú^e { "z finého hlediska"
na^y "zřetel léčby, jako všeobecné zaměření"

v odb. { pro^y "přičina, účel léčby"
l. i^e

↳ na karovinu

Postolova NR 50, 67, 246

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lžicové rypadlo
podle učm.
l. lopatové

Brandstetter Jaroslav 2, 58
257

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

montarua

l. montovna ← mōtovat

Franskeller Jazkout 2, 74
150-51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nástrojárna // -ovna
↓ vhodnejší ← nástrojár
↓ sklad nebo výdejna nástrojů

Grandstetter Jazkout 2 74
50-51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

76 noclehána < nocleh

nověji: nocležna

77 řidč. : nocovna < nocovat

adj. noclehárenský

Brandstetter Jan Kant 2

50-57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

normohodina podle rus. normačas
hybrid. slozeniua prvolarstvena, "tento typ tvoreni je v cestine
velmi omezen" (zverobruh, paroviz)
l. normovana' hodina
me'ne vhod. ~~normova' hodina~~

Prant. bettes Jar Kouč 2, 146

57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

06

- 65 motor o výkonu 38W
oblouk o poloměru 240mm
válec o většímu průměru
Travník: nespr., seř. VT⁴, PS Ø, SSJC bez. form.
od 1874, pak jich přibývalo
- 67 doporučovalo se s⁷
- 71 "novější" způsob spojemi předloženy o s 6. pádem
74 název veličiny "je nejvýhodnější, proto pře-
važuje
76 uznat jako vyjadřující spis, výhoda: číslo v nom.
Vandrák 45

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odbičac slaug.
hor.

Praudokter Jaz Kant 2, 45

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odbíkat voru^{ly} coddakovat, odvážet³
halb podle aublaufen

Prandstetter NZ 349 59

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odbiti vozky hor. 'odbitovat, odvážit'

Jindřich Tech. slov.

halbe & weis. ablaufen

Handstetter Jar 1802, 45
P50

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Opravna nejčastěji, nejstarší
// opravárna řídni } nejsou v PS
// opravovna opéd.
adj. opravovný' ale není doloženo
l. opravárny'

Průd. tetter Jazkout 2, 76
'50 - 51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

parník, parník
za odb. termín prohlášení parník, nejčastěji
důvody proti parník, parník uvedeny
E. Prandstetter NR 35, 177

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

profil - úřel' profil
147 představa tubby
|| úřel' průřez

|| slabe' místo || slabina viz TK Jaz. zápis
LN 28/11 1948

8 "při slově profil máme obvyč. na mysl tvar řezu, kdežto
u slova průřez se myslí... pro velikost plochy průřezu"
lépe by vyhovoval úřel' průřez, ale už se ustalil úřel' profil.

Brandstätter Jaz. kout 1
1948

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frézovna výhodnější, levší

// frézárna

není doloženo frézárna

Prandstetter Jar Kout 2, 75.

'50-51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rámořea

< rámořea' filq

→ rámořeař

lid. řařista < řař

|| slang. rámu

→ rámar

} nevhod. příliš široce'

Pradělský Jazkoub 2, 92

102

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rooster

č. rozryvac

Handwritten text: *Handwritten text, Jar Kout 2, 59-60*

59

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kouxa

epis. trouba

Pravděpodobně Jaz Kout 2,75
150-51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kouřárna // -ovna

Kouř nemá spíš.

l. trubárna // trubovna "nejsem doložený"

dat přednost

Brandstetker Jaz Kout 2, 75

50-51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozštelovat nespis.

54

návrh. rozřediti

sr. složit X roz-

zvoncovat X roz-

naladit X roz-

5

nevýhod. rozestaviti

Průběžný Jazdout 2

248, 250

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sádrařina

"v sochařství pro dílnu, v Etne k zhotovení sádrové
odlisky"

X - ovna "nemocnicí ústav, v níž pacienti dostá-
vají sádrové obvazy na frakturě části
těla"

"sádrové obvazy pro ortoped. účely"

Grandletter Jazkova 2, 77-8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Samovarac̣ // samovaz
frekvence ozvučba' Spr -
suad. tvoření: samovarac̣

Handletter Jackoub 2, 104-5
30

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

silá
68

l. Houska

9 ale tlustý je forměrně tlustý, častěji silný
zr. slabý

Brandstetter Jazdout 2

250

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sinus, kosinus

100 PČP: 2. -usu, 1. pl. -usy

1 Sílil se: sinu

Názvoslovi' pro elementární matematiku, 244 (YČMF)
užívá tvary hrabši'

hezknejší a hrabši': sinový // sinusový

adv. jin sinusově, sinusovitě

sinusovka // méně často sinusoida

PS: Kosinu // řidč. Kosinusu

2 Kosinový // řidč. Kosinový

hrabši' tvary na postupu

Grandstetter Jaz Kout 1, 100-2

247

74 soustružna "kde se pracuje na soustruzích" nejběžnější
|| soustružovna
75 X soustružárna "závod, iž výrobě soustruží"
oddělení

Pravidstetler jez kout 2

50-57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Správa
správárna <obuvi, pušči>
v obuvníctve

X Oprava v konopnom
Lautamobil, stroj, frizúra >

Prádky Jaroslav 2, 76

50-57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stroje traktorová stanice

51 dr. stroje stanice a opravy

< namuto - Traktorflora >

52 nevhod., "kvalita"
spr. stroje a traktorová stanice (zaveden na podzim 51)

Grandstaber Jankov 2, 52
572

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

strojárna „univerzita, oddělení, kde pracují stroje“

X - karta „továrna na stroje“

Handstetter Jarkoub 2, 77

50-51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sušárna // - i ruu

↓
sušení
továrny

↓
obyc. pro sušení v malém

obojí spr.

Prandstetter Jazkout 2, 74

50-51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šelovat

na-, se-, ko-

52
3

na-
se-

zpr. nastavit
šrudit

"úřou jednoduchý" ?
"složitejší úřou"

Pravděpodobně Jaz. kout 2,
248, 50

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

186 tah komunikace klavír tah

ast ze něm: trasy se talenou
možná z něm. Straßenzug

187

úřec odbor. prac. organizace

Postolova NR 50, 67,

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tesla L Nikola Tesla

2. pl. - u^o, 6. - ech

Praudstěbor Jarokou 3, 264

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

těsnivo = těsnicí materiál

X těsnidlo (předmět, nástroj & těsnění)

Praudstetter Jaz. Lout. 1, 168

248

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Antonie Křížová

trubkařna
předměst

// trubkova

X trubkovat 'pokládat trubky do řady,
Zdi²

Prandstetter Jar Kout 2, 75

SD-57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

úkol // úkolový čas
lang. označením vyřizovací normy

Pravděpodobně Jazdovka 2, 146

151

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obranný uzel
z kus. uzru odopotib
musikmas

Pravděkter Jaz Kouf 2, 64

32

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vákovna „závod vyrobějící vály“

X vákovna „laboratorní místnost určenou
pro přesné vážení“

Praudské Jazkout 2, 77

50-57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

více

ne vým. plus v mat.

"vyplytí se přeš jako vlastnost"
obje. plus, u vlast. cíl (a

rov. minus → méně
bezne'

Handstetter N° 22, 40 (0)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vlečná^v hov. ²⁰⁻¹⁹ vlečný vůz

Prandstetter NR 35, 20

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vochlarua // -irua
Grandstetter Jarkout 2, 74
350-57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

volt, ampér, watt ...

261

nutno sčítovat; nesčítají se jen ve slangu

2

vají. dvě ste dvacet volt

oliv ci žiln j-u
obč. se označují jen
značkami 220 V

Handseher Jazkovi 3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vozač

„vládní borůž, který v dole dopravuje plně
vozíky z pracovního středru na sběrné místo
nebo až k těžné jámě a prázdné vozíky zpět“

odchylně od vozíků
nejstarší dodatek z '09

„v úpravě převoze“

Pravidel NR 34, 52

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vozac' hor.

44 melo by byt' - ic', ale zobecneno - ac' ✓

45 první dohled 2 17. 1909

Brandstetter Jaroslav L,

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vsareč // vsačlár // sareč
nejme'ne vhod. : sarečlár

Grandstetter Jazkout 2, 43
157

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vsáčka výhod.
<do výše 'fice ...> -vážový

// sárba, sárba mnohostranné, proto nevýhodné

// vádla v uvojnách, není doloženo jako termín

Prandstetter Jarbovit 2, 82-3

150

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Prasek

PB

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Je vy

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Abstrakt - vyjadrovali u. Soukromé písmo

< Na zručnosť ve čtení a psaní, sp. Pi Se a ete zručně >

< Neuvážení namáhání angličtiny úřední - postěšilo se,
sp. - postěšilo se úřední - úřadu >

PB 58

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Abstraktum ve funkci číselho subjektu
m. vyprávění s formou bene souhlasu

- 57 < Že je vědomí opustilo, sfi - Že foz gla smy li >
< Stavov dno jho nepovrnerlo se uad vřu, sfi - Co do sucho stavov dno
dřel se vřu >
< Co přestaly boje s Evropany, sfi - Co přestaly bojovatí ... >
< Životy tohoto mřem vyžadavaj' suedectv, sfi. Po zřivobech
třito mř vřu >
< Potkala ho nehoda, sfi. Potřel se s nehodou > PB 57

- 58 < Vyřil zoufalstv. dorazil zedem, sfi. Zarlechli vyřil z
zoufal' >

MORAVSKÉ
ČESKÉ
MUZEUM

PB 58

Abstraktum nemá být v čestné důvěře subjektu
u. nebo vazba bezpodmínečná

< Každá poprava cizozemců shromažďovala daně lidí,
fr. O každé popravě shromažďovalo se // sbíralo se daně(y)
lidí >

< Rolníci mnoho vyzáchný práce, fr. O rolnictví mnoho pracovatí třeba >

< Nestřídmost a zbyřalost promíchaly státek, fr. Promíchalo státek
nestřídmosti // Promíchal státek ... >

< toho fobíčka nežádá, fr. netřeba >

< Zákon nedovolují, fr. Nedovoleno zákonem >

MURAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 57

Adj. vznikla' z farb-akt-ferf. v predi-ka tu
slozene' tvary jsou nepr.

<Tomu nel'ovala vyšla', spr. Tomu nel'la uvyšla>

PB 27

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adjektivní tvaru

je formo-klásti v slovičích

nař. lautus, -a, -um čis, -a, -o (niž. čis, -a, -e)

PB 28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. ve sponově jmenovce předložku ma' mít tvary jmené
jmeny, tvar
pravidlem u štít (Adj. G. jmen v dobrém, těžed a tvrd v fočením)
" zákona tohoto šebiti co nejbedlivěji fočians " PB 25

< Odpovědný za redakci Josef Kováč, sfr. odpověden >
< že je poutník kurtov, sfr. kurtov >
< Vy jste sednata, sfr. sednata >

PB 27

vše adj. a zájm. se zabývajími jmenými tvary:

rad, vesel, zdrav, živ, raden, vstehen, salu

-av (laskav), -iv (zadav), -ab (bobab), -ib (hozbitib)
-en (samten)

PB 28

Adj. v doplněném tvaru s učením

< Šel samotný v hlubinu, spr. samotem >

< ~~Odpovědný za redakci jím kováč, spr. odpověden~~ >

< Přšel unavený a hladový, spr. unaven a hladov > 1

< A (ne) svou čistotu zachoval, spr. čistě >

< Zdalo se mu nebezpečně, spr. -o >

< Máme duši nesmrtelnou, spr. -u >

PB 27-28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. u. gen. přívlast. (kasek dopomocni adj.)

<roucho sestřino x roucho sestry me' >

<bařn bozi štít >

<milovní zenský štít >

-iv, -in, -sky' <selby' sved >, -ny' <slunce osvety >

-ovj' <duch času → časovj' >, -t' <vlčí zub > ^{osvetue'}

MORAVSKÉ PB 21
ZEMSKÉ MUZEUM

nahráze gen. : brast oluč → shuvaj', milovní zenský štít, gabřeni'
dat : cesta k domu → brněnská, rajče' kom
aruz. : bra x sachy → sachová
studia na etěze → snežďa'
lob. : slyšeni po straně → fostranne' Bart
Marie na tv. kofeciu → svato kofecia'
inti. : olučne' kromě snufobit' kom
nořova kava

Adj. z předl. řádku

Prasek doformuje

[rozukwa gla bez swidru // ~~z~~. bezswedla]

[od hradu nad jeklem // nad je zelny]

[sfero na Sr? // na ~~se~~ny]

PB 42

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. složená se spojovací -e-

sfr. -o-

svělebilý', sfr. svělebilý' PB 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

aldj. slozema'

Prasek doforucuju

< [člověk] težhe' vysli // težhoumyslný' >
< lidé' lefe' fořtavy // lepopořtavi' >

PB 42

MORAVSKÉ
ŽEMSKÉ
MUZEUM

Adjektivizovaná participia -ci' m. jiných adj. typů
travně nešťetelná, uaharovat je jinými adj. typy

lesnoucí se → lesný

jištěcí se oči → jisté

tváře podobající se → podobné

odstraňující → odstranění

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adjektivizovaná participia -ci' u. inf.

nahrázovat je infinitivem

<Slyšela mne rada vyprávěcího, lefe vyprávovati>

PB 23

"infinitiv na posto zaměnění"

<Viděla [ho] se vinoucího pod rukama, lefe Viděla ho
vinouti se pod rukama>

spř. <Pána na nich sedět jsem neviděl>

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 50

Adv. u. adj. ve jmen. tvaru ve funkci doplňku

↳ Páni ~~umdleně~~ na zem zlesla, Póje umdlena klesla >

PB 8

↳ Tišti veselé světem, sři. veselí >

↳ Odpčinej kře, sři. fucha >

↳ Kned se mi žive před duš' jevit, sři. živo >

PB 27

" Do příslovce chybujeme, Sloveso obyčejně formu jen lokální,
v šlechtě příslovce svedeni pouze němčinou i neurčitou formu
adpřátva a participia nám adverbem prováděme

PB 46

Adv. m. vhodnějšího adj. ve funkci atributu

< Těšil se cestě ještě // ~~chvil~~ chvil ještě >

< nastoupit cestu zřet // ~~se~~ dání se na cestu zřetečnou >

< že by dva dny jeho zde přbyti // zdejším jeho přbytu >

PB 43

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ariz. u sls byti; zústati, stavati aj.

< Bude kopu vajec >

< Zdálo se uaku byti ualou chvíľou do dne >

< Vrselo drobny brufocny >

< Je takovou ženu >

< Jest lidi [ariz.] >

< Stavalo ten zvyk >

„Arizatiy takové občasné jsou u slověch ualesně“

jinak zúkladu

proto je lépe vachu bezpochybnou nedlásti.

MORAVSKÉ
ZEMLSKÉ
MUZEUM

PB 20-21

Číslo za základní m. spr. řadové při udávání času

Kolik hodin? spr. Kolikátá hodina?

Pět

Pátá (odbita)

Tri čtyřti na dvanáct ~~Tri čtyřti na dvanáct~~ třetí čtyřti na dvanáctou (bilo)

PB 44

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fráze

„Charakteristickou každé řeči jest fráze, ta dodává jí
barvitosti, řeč bezfrází jest obraz beztvárný“

„kdy jazyk zůstal bezjazykem, přivádějí naše fráze Euductná
kdušena jest něm. frází uhlavou“

PB 64
Slov si může napojiti náhod do více; fráze nemůže a nesmí,
nebot čí fráze vyúsťuje z čího významu, z čí skladby,
z čího mravův, z čího děje“

PB 66
něm. fráze „se v abstrakci uhlavě ztrácejí“, proto se jí vyhýbat
je formou frazeologien latinou a francouzskou

Frazeologie

příklady čís. frází PB 59

příklady ze slovan. života Johana Škaldovického " PB 68

příklady na ustálená přirovnání

u adj., adv., slo PB 69-71

přirovnání → metafory < Ty beráček ← Tichý jak beráček >

příklady na fráze seřazené podle temat. okruhů PB 71-73

slovnících frází a vztahů z narod. věci PB 74-79

Frequentativa -ávati, -ívati

vráse se staví proti nim

jsa se rozemvála, sř. rozryvála

házívati, sř. házeti

hlédívati, sř. hlédati

hnávati, sř. hnouti // hánoti

sezívati, sř. sezývati

jobodovati, sř. jobádati

jsávati, sř. jsati

brávati si, sř. brati

jeu kvávati se je dobre, sř. kváti, obživiti¹² formu ržívati

učívati, sř. častovati

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 1

Gen. uzeri adj. a subst.

Praceh doforucije

< jasnyim rozumnosti zralem kom >

< divnyimi nesouvalych svich obmyšli ranami kom >

PB 21

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. jmenováni u. aforice v kom.

< bohyně mody, noci, u. bohyně moda, noc >

PB 29

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. subst. ve funkcii atributu n. adj.

louec vlády, spr. vlády

řed' bradu, spr. bradu'

hodina duchů, spr. duchová'

PB 4

-sky / u žen Indů, spr. indických
cháska folytorů, spr. folytorů'

v krajinach Francie, spr. francouzských

-ny (u) / dolo povasty, spr. mestne (podle RK)

na poviste verėjnosti, spr. verėjne

s vyšílenou úzkostí a hrůzou, spr. úzkostným a hrůzám

dlouze smutkem, spr. smutečným

výjev přirody, spr. přirodní

-ový : pod panami biče, spr. bičovními
světlo záhance, spr. záhancevé

PB 40-42

Genitiv posesivní
u. adj. posesivního

< Znamená to hospodně, sp. hospodynio >

< duši Františku i Sezimu, sp. Františčinu i Sezimovu >

polle stě. < dcera Vladislavova brata > kareš přijonstí

i < Eloubův faloš Sullov, brdce famí Kamiliuo >

ale dopručí se, je-li subst. rozvíto v tom vztahu

< stálo brata, jenž na vojnu zabrał >

take' jmelna na -ov, -iu nemohou přijímat datí -úv, -in

• < se Gorčalova, dcera Potěmčina >

// Gorčalovic

// Gorčalovna

// Potěmčin

// Potěmčine

s botama cārodievice (mensi) // — icinyma // cārodievyjma
(snov. budojovsčij) /
hulstij

PB 39-40

Jen. zápor.

Prase uvádí jako pravidlo
hojné dohlady - hlavně frískoví

< Kerupuj zájice v pybli >

< Nevědomost hrůšku učini >

< Čeho Eda uvádí, toho srdce neželi > !

< Křavec ani sova nevyvedí holubice >

PB 14-15

15 i při záporu zprávněm jinde než u slovesa

< Čt' dobře frísku nerad vidi >

< Ale nesnad frísku zlého obyčeje >

při záporu sls modál. významu

< Nesluší nám toh' děle fríski kom >

< Šidartě? na světlo datí se neostýchali > !

Gau-záp. u sloa Gti.

< nemí hospidky, by nebylo pítky >

< Po svitě času nebude >

< kují rány vidět není >

< není k tomu místa, sfo. není k tomu místa >

< Kelyla jina' fowoc, sfo. kelyla jine' fowoci >

PB 18

PB 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. rozsahe historicko-
časoveho fo zajoru

< Kazali jim, ~~by~~ ... pri mil bliz mesta aly nebrali >
< Ani dvou celych let nebratval >

PB 76

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Justi. říd. sudrový u adj.

spr. novu:

↳ Býl zvědavým, spr. zvědav

↳ Jako by snad byl zarmouceným nebo smutným, spr. zarmoucen
nebo smutem

PB 28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Justi. předlohy a soub.

instrumenta'lem vyřezávkou jmenuje objem jen pojem,
nehledě k obsahu jeho, nominativem však obsah, a dle
objemu:

[Krato je voja'lem 'ma' kabat' vojenský, zbran' ...]
[Radecký' je voja'lem 'telem i duši' 'udatný, zbrovalý,
neustupný']

hojnost předlohy

MORAVSKÉ P B 11
ZEMSKÉ
MUZEUM

f. 12

Koudeurace selsk.

Praseh ji odmítá sezi o Koudeurace cestu

<Jedem před vyšetření s takovými lidmi vypravoval,
sp. vypravoval, že jednou taková lidé vyšetřili se >

PB 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Metonymie

frici' se souduchnosti čestiny

- 57 < Kacika ma' sil, sfi. V kaeice jest sil // doluzi na sil >
< lústo meče nastoufil m~~u~~ž, sfi. Nozem místo mečem brojili se >
< Čochy honosi se, sfi. Česi >
58 < Uřady úřadem se zachránily, sfi. zachrániti se úředníci >
< Urazovala se sv~~ě~~tu navštěv~~o~~vání, sfi. navštěvovatel~~o~~vání >
< Celé' shromažďení hláste fláralo, sfi. Vsecka kromada //
Vsecek suč~~o~~ // lid >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB

Nominativ jmenovací
m. příslušného řádu afozice

< Přišel do města Uprala, spr. -y >

< Redakce časopisu "Pozor", spr. -ra >

PB 37

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Nov. u. dat. v soustředěcí čas-významu

Uení to dávos, sfi. Uení tomu dávos
národní úzus záda' soustředěcí bezpodmínkou

PB 12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Part. pas. + aluz. predmetov

v fol. : < Sw. Jadwige w Krasowie Koronowan >

c. : < Yezzi'st & staidm obetovakos >

chyb. gen. : < Ze filie uvačovakos postiedlie a cest,
sfr. fribiedly a cest >

< Velie' váhy na to Gladens,
sfr. Velikon váhu >

"Tuto vazu pro ráznost a váhlost jovzmeiti dlužno"
sr. bezpodmeté vazy. < Ujé dlužno. Dočonakos >

MARIEVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 19-20

Pasívum

- 50 " ...rodie trpneho náme fo srovnu ju vymereno "
- 51 " Toto beztrfi' hradieme slovesy strednuu (neutris) [foddu
dost bohaty' v'čet], neprechodnyu a zovratnyu "
konkretnosť činy vede & nahrazováni pasiva artivem
(1. pl. nebo 3. pl.)
- 52 chyba: "ohocly trfny' rod cizi' překládabi nepřestaváme "
"přeláme ju slem zovratnyu převádíme "
< Die Messer werden geschliffen = brousi se >

MURÁRSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB

Predčít v centru u infinitiv podmetu

< nebýt jen zem a neke vidět^v sp. Někdo ... vidět >

< až se žla hriza nám dívati, sp. Hrizu// - a až žlo nám
dívati se >

abstraktní jako činný subjekt se čestně říká

PB 56

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Predikát v neutru u slov číselného významu

výčet těchto slov na s. 43

- příklady chyb: < tlupa předčiv vyprávila, spr. -o >
< houf vojákuv se přihnal, spr. -o >
< hromada náš glá spr. hromada // -u náš glá >
< Eráček zástup hudebníkův, spr. Eráčelo >

- PB 44
< V jeho lécích glá bojnost zvěř, sp. bylo >
< Bily 2 hodiny, spr. Bilo >
< o ráždi' fofukné shromazdovalo se // sbrhalo se dav (davy) lidí >
< malá část obyvateliv z glá, spr. zbylo malá část >
// malou část z glá >

PB 56-57

Predikat v neutrále u predikativ

byla rima
tma , spr. bylo

PB 56

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Predikativum bez spouy na -e'

P. doporučuje formu na -o u. -e'

< Pro detičce' folky důležitě, spr. -o > |

< To zbytečné, spr. -o >

< Osud Frantůz rozhodovati nemožné // nemožna, spr. -o >

< Ne vše svato, co se vidí >

PB 27-28

< Vše ležlo a snadno srdcím koum >

< Tvrdo hrůšdu hrůžiti >

< Dlužno na zřeteli učiti >

+ fol. příklady

PB 25-26

MORAVSKÉ
ČESKÉ
MUZEUM

Predikativum se spouští na -e'

P. doporučí formu -o m. -e'

~~Pro dělnice' spole' dělnice', spr. -to~~

Bylo mu to, velice milé', spr. -o
nemí šlechty', spr. -o

PB 27

◁ O nichž te'ž' bylo vyslyti, spr. -o ▷

„Kdo více' adp. na tomto místě postaví, nemá' citu s'bravřet
ani za mat'“

PB 9

◁ Jak profěšně' to jest a užitečnē' učiti se, spr. profěšno
a užitečno ▷

PB 26

MORAVSKÉ
ZENSKÉ
MUZEUM

Predloživum bez sfouy na -ě

P. dopoučepi formu -o u. -ě

< Proslatě zě mi trýzmi holota, sfr. Proslato > 1

< To zbytkue', sfr. -o

PB 27-28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Proč s tímto se sponou na -ě

P. doporučení formu -o m. -ě

< Bylo uračeno a obcejně v chabčiči; sfr. uračeno a obcejně >

< To bylo marně; sfr. -o >

< ~~keni' sčičetui; sfr. -o~~ >

PB 27

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kod adj.

„umělati formace adj. 'učer. radoucí' "

< vědomosti hřestici, leže hřesebné

postředky mučici, leže mučue' // mučebue'

hřestice mudlici; leže modlitebná >

„takových nestvír uadělano mnoho, se jme složením tvořiti
zaučebali“

PB 22

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Rod subst.

ma' byt zretelem' z tvaru subst.

foto: sudi' → soudce

švadli' → švadlena

fradli' → fradlena

lodi' → loď

frivozem' → frivoda

PB 22

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Shoda doplnění s podmětem oddělného významu

[knoblo hosti] slo přitomných, spr. knoblo hosti' slo
přitomno >

PB 28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Shrnutí výrazů

fráze se konkrétností větin

57 <Vzdělanější frída, lfečy, sp. Lidé vzdělanější... >

58 vrchnost, lfeč chůze, bral aj.

<O svou osobu se starati, sp. o sebe >
člen rodiny, lfeč čeledín

PB

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovesid adj. atributu

„ne obročy, jako v němčině, jen před substantivem bud^v...
vybíz buďž volur; ano různěti ukloviti buděš Elada
to za jmeno podstatue“ arg.: pronomen demonstrativum
na konc. adj.
dobryja > dobrá

< mój milý příteli // mój příteli milý //
příteli mój milý >

L. Bartoš 112

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 31

Slovotled - postavení bohatěji rozobletu abstraktně v autosemici

sfr. fortforice

nem. vliv (též v rěč. proudu)
zde je slovotled „vázanu členem“

↳ Radili se, jak by jej o na chalupě pojistěny' fochit fufpravili,
sfr. o fochit na chalupě pojistěny' >

↳ Věnil Stodráb již nedodržěny' slibem, sfr. slibem Stodráb
již nedodržěny' >

PB 29

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovedla částí nesvod. atributiv

Sušt. urč. + Atribut nesvod. (= Sušt. v množ. čísle + adj.)

Papír s velmi skromným nasloněním,
fr. 0 slonku velmi skromně

PB 30

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovesed adverbia faktičně s subst. nebo adj.
Stav mezi subst. a adj.

↳ ku západní straně vyšší ještě místo Koum >
↳ moudrý na svou čas Spartaně Koum >

↳ Gerson übrigens ein grosser Gelehrter.

č. G. učenec jinak slavný // slavný jinak učenec >

↳ Pleti bělostné až do bledosti

fr. Pleti až do bledosti bělostné // Bělostné až do
bledosti pleti >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 30

Spona

"vznechávati chvalno"

< To pou Tamulové' - To Tamulové' >

< To jest kázle' ríci - Težko ríci >

PB 13

* Kde poznabá' forami v'zvolovan, ne křeba » Spomy «

< Postřpaky šavlemi & alenými přelbice Ovarde' >

PB 28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Subst. v atributu m. adj.

barbarismy

svazek manželství, fr. manželství

nástroj & mučení, mučebne

nástroj & ustanovování úhlav, fr. úhlavěrný

divod fodeznění, fr. fodezněvací

pochození zhouření, fr. burňa

slzy foliantů

(foliantové) milosrdné

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 36

Subst. verb.

vychábat se jim po tvárovou uviděte hořst

elohotání' → elohot

psaní' → list // mor. písmo

sfaní' → sfané

hraní' → hra

stavení' → stavba

oliv německy

PB 22-23

"Chyba našich verbální zakladů jest, že jednou jedinou hradbu
několik forem německých

něm. bezeichnen - chování

part. perf. pas. das angeborne - přirození

subst. - ang. ; jazyky alavý z děrování posvat žida

ružna' ; Verdacht - fořdřevní, Gruss - fořdravení

PB 33

Subst. verb. + se

Prasek uvádí jako nevhodné: obracemí se

PB 33

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Subst. verb. složené' podle uetm. způsobu

za jeho zde' foletu, u. za jeho foletu zdejšího

PB 33

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Subst. verb. u. konkrétnějším vyjadřování

< Kde vzdělávání jedy obvyklému jistě vřizny dání nemůže, ⁴⁴
leže kde obvyklému od obyč. živoč. žiti nemůže >

< Ve francii glo spojens pronásledování čarodějnic s pronásledováním
sacré, leže ve francii pronásledovali jedy čarodějnice, tak i jiné
zároveň >

< Pronásledování senzorů se leže francii dříve pronásledovat >

< Užívání šifry glo uvažování, leže na šifry brati, je zá-
roveň neměli >

< Obraceni na víru stala se, leže v průběhu jedy >

čes. nemají ^{abstraktním} ~~abstraktním~~ v číselném subjektu ~~PF~~ PB 33-34
< Využití místo zaujímalo v ústřední části mučeni obněm, sje.
na ústřední části obněm oběma ~~mučeni~~ >

X

PB 57

Selsk-venk. m. inf.

< Každé zvečistiění tohoto místa jest přesně zadržáno
sfr. Místě toto jakkoli zvečistiti, přesně zadržáno >
čí. vesmáří abstr. v činném subjektu

PB 57

< Byla vichová zavedení vyšetřování proti značnému počtu
mužů a žen i dětí folnata, sfr. Kříže (Erál) přímého
lidi' folnati mužů >

PB 58

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Subst. verb. v adv. urč. spr. přičestí
"barbarismus"
germ. in Vorbeigehen, beim Speisen, im Aufstehen...

⟨ kulavil ~ rozhorlení, spr. rozhorlen ⟩
⟨ Všecko uáčini a více nábytek v nejlepším uspořádání kašli, spr. nejlepší uspořádání ⟩

⟨ Mezi přemítáním zpíval se, spr. Přemítajícímu zpíval se... ⟩

⟨ Po ukončení prohlídky, spr. po ukončení prohlídky ⟩

⟨ Bez pohnutí, spr. nepohnut ⟩

MORÁVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 35-36

Subst. (deji) v adv. urč. spr. přechodný ~~průběh~~
 "barbarismus" im Vorbeigehen, beim Speisen, im Aufstehen ...
 germ. X franc. en passant en déjeunant en me levant
 (podobně ital, span)
 "byla me co slepci za němčinou"

- < V očerabání první chvíle, spr. Očerabaje ... >
- < V divokém plání ozýval se, spr. Plaje ... >
- < S pozdravením vstoupil, spr. Pozdravaje ... >
- < Při spatření bratě řekl, spr. Spatřiv ... >
- < Po nastoupení brněni, spr. Zasednu na stolec >
- < Bez předlení, spr. Nepředlávaje >
- < Z neudání, spr. Neudávaje toho >

- PB 35-36
- < Při vyrábění zameňovací uhlí, spr. Dolyjice na uhlí >
 - < Na cestě kolem měsíce mění svou folobu, Kroužic // Otačejic se mění svou folobu >

Substantivizovaná adj.:

nakrazovat substantivy

uboha', sfr. ubožide // ubožka

sloupý, sfr. slupec

duchovní, sfr. svěz

nestárna', sfr. nestárnice

fuťomní → hosté', lidé',
herci aj.

dobré', zlé', sfr. dobro, zlo

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Substantivizovaná ^{participia} ~~participia~~ ^{art. prez.} ci

tvárné nezvedelua', proto volit jiné typy subst.

sloužící → služba // služebníci

věřící → křesťan

nevěřící → johan

fanoučci → fanoušci

PB 23

milující → milenec

láromý → láromec

studující → student

cestující → cestovatel

fr̄ichozi → host, cizinec

MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM tárající → soudce, učitel, fad...

ZEMSKÉ

MUZEUM

následující n.

< nastíníme v následujícím, speci-
formě také >

PB 24 97

Substantivizované' fard. art. perf.

Nahradit substantivy

zúčelněl' der Krewigte, sfi-uebožně

foseclá' sfi-foseclice

fozůstali' die Überbliebenen sfi-fozůstanci' ?

fravě odešly' ?

BR 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Substantivizované part. pas.

ukazovat subst.

amnestovaný, spr. — ec // — a'než

mučený, spr. — ec // — i'ž

obžalovaný, spr. žalovavec

vzdělaný, spr. — ec

zajatý, spr. jatec

představený, spr. starosta

vysvobozený, spr. svobozenec

pronásledovaný, spr. stíháníž

Kom: vyfornětec // — ž —

MORAVSKÉ
ČESKÉ
MUZEUM

PB 24

Substantivizovaná adj: -na -o

Prasek je doporučnyje

< Kyselá bricho neúšedí >

< Na posled vychází na prostranno kam >

< Za rěčava zlezo sousti >

< Za tveho živo byti // za tveho živa >

< v starí světu // za stara >

nespr. -e

< přijemné s užitečným loučí, spr. přijemno s užitečnem >

< Vojna jest příčina všeho zlého, spr. všeho zla >

MURAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 37-38

Supinuen

„Do supina pava' m'ra vas' usla, od te' doby, co infinitivne'
f^v todo v'slovnjeme. 7

PB 50

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Verbovominatni' spojeni' spr. slova

podle ucti.

Rece thnu = folati' ciniti spr. Eati se

vznati' uciniti, spr. vznati se

fovtati' uciniti, spr. zbouiti // vzpouiti se

ubezpeceni' dati, spr. ubezpeciti

vychovani' dati, spr. vychovati

PB 36

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

V. Pravek, Brno přispovekem
se sledbe pronabavai,
V Praze 1874

Verbovní náčíní složená

„ Sloveso po německu substantivem a slyem jiným, v německé
frázetvorným, opisovati, na počtu j-u náčinnu se protiví“

~~schicken, einwickeln~~

bilden, betragen, bringen, errichten, führen, finden,
geben, haben, sein, lieben, leiden, machen, nehmen,
rufen, senden, verlassen, verwenden, wählen

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 62-63

Zajmena reflexivní

chybně se užívá zajmen nereflexivních

[Kral kral vyslovce & němu povolati; spř. & sobě >

[Poručil aby donesli jemu něco & jídla, spř. Poručil
sobě donest jídla >

PB 45

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita

„ Slovan sice učel, než jiný národ, skláda' slova, avšak gřice
mnohem vše, než ve spis. řeči pozorujeme “

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bez-

„Chybujeme hladouce bezměrně částici ne místo bez“

nebradatý' - bezbradý', -ek

o bezpotomý'

nepořádný' - bezřádný'

nemajetný' - bezmajetný'

(nepravý) - bezprávní'

nečest' - bezčestí, bezecny'

o - bezplatný'

neschůdný' - bezcestý', -i'

neumělý' - bezumý'

nejmenováno - bezjmeně

nevěra - pol. bez wiarstwo

Wassermangel, Holz - bezrodi', bezlesí'

úklady ze stě.

neformální' - bezruadý'

neměrný' - bezměrný'

nelad' - bezladi'

neřádný' - bezřádný'

nevina - bez-

nerozum - pol. bez-

nehodný' - bez-

nevěra - bez-

necesta - bez-i'

nest, datý' - bezstudý'

nebolestný' - bez-

neplodný' - bezplodý'

neřmáně - bez-

nesčíslný' - bezčíslný'

PB 4-5

bez- u adj.

hasek užívá bez rozpadu:

bezfranzý, bezestinný, bezjadry

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB64

roz-

„divergence na dvě strany“: rozlom, rozrocha, roztař
„divergence prostouřná“: rozkulaviti bounu ca, rozbrãřiti, rozfořiti
„divergence na mnoho stran“: rozduřet, rozloř, rozmar (mariti)

PB 5-6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

roz- [vyšší stupeň vlastnosti]

rozdivoř, rozbidný, rozumilý
'rozdivořeč' 'rozbiduče' 'rozumleč'

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-ište^{v/v}

vychádat se pro "bezsloní" (Declinationsmangel)
pro "ošklivý" zvuč. dle souhlasu s 18. souběží upeřu podobněⁱⁿ
(při podobnosti šc^v)

na Ofarsku a uobšinu na Mor. -ište

dávat přednost -ište

struisko, spálenisko, ohniště, babuisko, ~~boř(en)~~isko;
biciško, losisko, hrabiško

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 2-3

roz-

'ex-'

rozbral

'Exlöwig'

rozcisán, rozlúč z

PB 6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

roz- (miss-)

rozraditi (missstimmen)

rozraditi (missrathen)

[Radili mi to jedni, druzi ale rozradili]

PB 6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

roz-

(un-)

rozčlověš 'Umeusch'

rozdrěstau 'Uchrost'

rozcesta 'Umeeg'

PB 6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM .

spolu - (mit -)
chybně

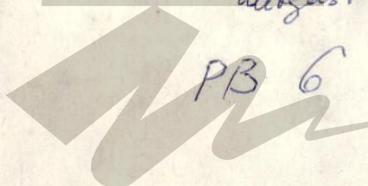
Mithelfer - pomocník

Mitarbeiter - tovaryš

Mitbruder - jobratník

Mitesser - fočhlebník

Mitgast - fočhostrovník

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-e^v u adv.

dávat přednost „aduz. adverbialusim“ -o

< léty matus tekou >

< Kůice aē do oblat straius >

doklady z stč. l-ry

< snadue ukliviti, sfa. -o >

< lehce bojovati, sfa. -o >

snadue, lehce „jist v^o rokem“

PB 8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- bsko "juene zemi"

"daremné hladena fam, Ede pluralem juena u'rodentů
tež zemi nazivati "zemé"

do
Nassau - Vlachy, Franconz ~~do~~ Franconz
do
pod Španel, Turce, Kémeec, Uhry, Slez ...
v Uhřech // Uhřech

PB 2

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-telny'

* ve slovech gladnyh dobre ji nahraditi frifonou bre "

erfreulich - utešny'

metrbar - tesny' Edmen

nebo nepraktiči, vazbou bezpodmetou "

die Person ist erkennbar - osobu poznat' (je)

das Futurum ist unschreibbar - futurum lehro opsat'

PB 3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-telný (nem.-bar, -lich)

"ne slověch záporných suadno opsati participiem perf. passivi

unbeschreiblich - ofar. neopisanyj

unersättlich - mor. nenapran-ec

unergündlich - nevyzpytan

unschatzbar - neoceněn

† mesto nedobyte Jan Lobb uncinnehmbar

PB. 3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Afixy

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Alfaxy

jsou u Slovani umohem cãstějiv' než u jiných narodů,
federativní Němci

hojné příklady něm. x čes.

PB 2

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jednotl.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

aby

"plytváme spojrou aly"

↳ nemí s to, aly dítě unesl, spr. nemí s dítě >

PB 46

"neplytváme sondačionu leu fo vetačeh bezpodmetužeh"

↳ ze neslušuv, aly se mladší ošucil, kže neslušuv mladšímu, šucit & >

↳ An poučic, aly mu donesl něco z jídla, kže poučic, donesť sobě jídla >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 50

aby + inf.

„chvalno, ano fobrično je“

< Ukládalo se za povinnost, aby za svou vlast bojoval
// aby bojoval za vlast >

PB 46

< Pišeme, abyste formali // aby formati >

PB 50

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ac^v

chybíme tu, že ji' nevíme

PB 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

amnestovaný sud.

sp. — anec // — anek

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

až k³

spř. (až) do²

[kmaččali ho až 8 svrti; spř. do svrti >
+ dožad z kouř (až do)

PB 48

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bat⁴ se fied ctm
<fied valkou>

sfri. ceho
<valky>

PB 49

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bi hem ceho
< casu >

sp. za casu // casem

PB 58

bi hem cam, due, mesice im Laufe der Zeit...
sp. casem, za due, za toho mesice

PB 66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bělota sp.

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezšedou

naše forasuje za špi.

< vrátil se bez poškozemi' domů, špi. bezšedou >

PB 36

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bojechtivý podle Kampfgeistig
lépe bojovně

PB 2

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

brániti před cizím
před vpádem cizích nepřátel > spr-čho
↳ vpádu nepřátelích

PB 49

brániti ~~se~~ proti toho
< cizích nepřátel > cizím nepřátelům vpádu
brániti ~~se~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Buditi uaději

spř. uaditi se do toho

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti

tak to je, sje. tomu

PB 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti čeho

< Je takové ženy, spr. -a' -a >

< Na druhé straně slo samých zahrad, spr. same' zahrady >

mnogo příkladů v románech Švarcově

a v Bart pojednání o Gen.

! X < Tam je příkladů pro pána bratě! >

spr. protože jde o elipsu: < Tam je příkladů toliž, toliž
pánu bratě sluší >

MORAVSKÉ PB 18-19
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti + Σ^3 + subst. verb.

Která ist mehl ke bekommen = Tu ~~je~~ ^{je} moudra & dostati'

sp. Tu (je) dostati' moudru

prof' logika chce, aby v každé větě subjektum i praedikatum

flo - "interná učitky" PB 16

< jedva byla & formání, sp. sotva ji bylo formát >

< město skoro & nedobyti' jest, sp. města nelze málem dobyti' >

< nebylo času & vyjednávaní, sp. nebylo času vyjednávat >

< není ničeho & obávati, sp. není čeho se obávat >

< To je & nevydržeti, sp. tohle nelze vydržeti >

PB 34

byti fyzč

sfr. minuloti

[Přet hodin jest fyzč, sfr. minulo >

PB 62

vorbei sein

sfr. hodindra mince // minula

PB 76

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

celý
ganz
spr. všecek

< celý unavený přišel, spr. všecek unaven >

v Alex není ani jediné celý

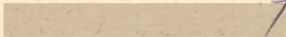
< Die Sonne in ihrem ganzen Glanze, spr. Tak se objevilo
slunce všechno jasno >

PB 45

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[Cena za záduou cenu]

Er thut es um seinen Preis anders
Neda' jinak, neš...

PB 75

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

cestu Souatí

< Země naš Souat' cestu, spr. krouží // obáči se >

PB 63

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

cestujici' soubor.
spr. cestovatel

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co podle něm. als

↳ Ač sobě Komelius co první obhájce cívodějnic slávy dobyl,
sp. obhájcem // za obhájce >

PB 12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co + inf.

< Es ist gar nichts zu fürchten, nichts nemí se co báti,
Spr. nemí ceho se obávat >

PB 34

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

cvičení 80ho v čem

(v d'abelské tváření)

sp. č. 1111

PB 48-49

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Čekavec

sp.

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

černý, nevdeř

sp. - pošelny'

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Čestina

Lu čestinu přeložil, lefe na česro uřložil Pis >
i 29tociňe substantivujeme

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čítati:

< město čítá 10000 obyvatel, sfi-žijí v městě >

PB 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dále weiter

// více < Více ukazovali nám (Jan Lobe) >

// výše < Nestyděl se Emižeti a výše brali svého zřevy
to' fodati (Bart)

PB 46

< Více^{*)} ještě nesměle plynati svratky >

*) weiter

PB 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

darovati co

důvěru komu
úctu komu
život komu

scheiden

sp. důvěřovati v toho
uctiti toho

dati komu žiti // ob. živiti toho

PB 63

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dati co leben
früchtem Anlass leben spr. glo tomu früchtem

dati co

< Bude se dati představení ve prospěch novodní 'fostizem' v Čechách, spr. Bude se bráti na fotopence Čech' >

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dati co komu *leben*

komu vychováni
komu přednost

sfr. vychováti toho
voliti komu než jinému

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dělati. sp.
provaly
spr. Exotiti

PB 52

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

děláti zoho

machen

hichého divá'ra, spr. hšě se dluati
Elá'sterni'ra, spr. h'ráti si na Elá'sterni'ra

PB 63

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

diviti Eolo

to uas divilo das wuuderte uns Jerun.

sfz. toum jme se divili

to (nam) bys fro uadiw

PB I

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

divočiti se

sp. divočeti

PB 54

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dlouhý byti

sfri. fwaati

Den jest dlouhý 12 hodin, sfri. fwa' >

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

doba
v době cího
< franc. revoluce >

sp. za franc. revoluce

PB 58

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dobré, zlé subst.

folle das gute, böse

Sp- dobro, zlo

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dociliti

erzielen

< Prostředky, jakými vznamá' dociliti chkeč,
spř. jaké vřemidy své ustrojil // jak vřevídal >

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[dosáhnouti cíle] mit etwas erreichen č. do—

[Was wirst du mit Zürnen erreichen?,
spr. Čeho se dohněváš? >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB47

[dosáhuouti vřsly]

[Strou wroste 20 stěvíc vysoko = Erreicht die
Höhe von 20 Fuss]

PB47

dosáhuouti vřsly
strom, věže, hora wroste, strau, čuť vysoko

PB 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dojčelec

Barb. Krou

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[dosta'vati se k tomu čemu
subst.-dej.] wohin mit was gelangen

< Spati'm, an se ne'beru' do stolic v'ezpuji', jini'
v'prosují', jini' v'pochlebuji' k tomu

= wie die einen mit Geld, die andern mit Bitten,
andere mit Schmeichelei in die Bänke gelangen >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 47

duchovní služba.

Sp. Suez

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hasnouh.

X světlo shasiti.

PB 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hlava

sfr. muž ...

[Tak ulavily nejvyšší h-y, sfr. mužové // frustonář.
žosové "hlaváci"]

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[hlava horda' h-a]

Hitzkopf
z horda na Evademy

PB 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[hlava h-u viseti]

den Kopf hängen

h-u lalmati

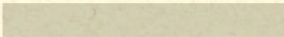
PB 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sluboz'

h-a' pravda, spi. svatosvata' // cista' // cira' // verua'
// pravdiva' (kou)

 PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hoditi mláďata
<uafi. telata>

spř. Sraba se otelila
kričice // bobyla se ohřibila
roza, kočča se ootila
svine se ofrasila
ovce se obahnila

drobný skot se obřezil
(v Čechách)

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hoditi se k čemu

spr. čemu

< háklost se ničemu nehodí Alex >

PB 48

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hodliny' = passend

PB 48

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[hotov lyti s cílem] fertig werden

↳ ~~česky~~ ^{česky} možný se nedodáš,
mit dem Geben wirst du nicht fertig werden

PB 47

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[holový mlti]

fertig bringen

<az svůj dryáel dotrofilí >

PB 47

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[Friedrich uderit h. na hlavice
den nagel auf den Kopf treffen
dosáhnutí do zvrchu]

PB 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

chrániti před ⁷
před zaplavením >

sp. číslo
<zaplavy>

PB 49

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jak často wie oft
spr. lokkrate

PB 44

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jak mnoho wie viel

spr. kolik :

< Jak mnoho má študovať, spr. kolik má študovať >

PB 44

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jak veličy' fočet

< Jak veličy' fočet duři' jest, sfr. Količ hlav >

PB 58, 66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeden \approx + gen-pl.

< jedna z lodí nepřátelských, sp. - jedna loď nepřátelská >

< jeden z nás přijde, sp. - jeden přijde >

< jeden z vás napíše, sp. - " - napíšete >

< jeden z nich učinil, sp. - " - učinili >

 PB 49

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jednání [divadelní hry] .
lépe dějstvo

PB 11

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[jěduati se oč
jědua' se oč]

es handelt sich um etwas

bezi' mě o ^{po} Suki

PB 74

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[jehla jako by seděl na jehličce]
als wenn man auf nadeln säße
jako by na uoře bral

PB 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jelišov^v

0007

MB² 128 zahrnuje v platnosti frickéane'
Prasch: argument o povod - v ~~znamení~~ ^{relativním} ~~znamení~~ nemůže
vest k jistému fotla čení ve funkci frickéane'
museli Schou zahrnout i fo - vě - va - če

Prasch Kou 1887, 123

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jest-li

lykne u. - li

< Jest-li to učinil, sp. Učinil-li to >

PB 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jist Gti. fréd Eym
<fréd Uhry>

sp. Eoho
<Uhriv>

fröti Eouu
<fröti Slezanum>

<Slezaniv>

jist Gti. kajm, ciku
Eoho, Eelco

PB 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

k³ + subj. verb.
(dej. subj.)
"barbarismus"

spr. inf.

[učel]

⟨ Ruce & libali' zdalera fočava', spr. Ruce libat... ⟩

⟨ Dal rane & ošebieni', spr. ošebit ⟩

⟨ K udati' vzdalenosti, užíváme metoda, spr. udat' ⟩

⟨ K svému osvobození zbraně & choji', spr. Osvobodit se... ⟩

⟨ Vést Eravu na trh & fočejí', spr. fočat' ⟩

|| bylo mi Eravu na trhu

fočat' ⟩

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 35

k³ + subst. verb. [učil] spr. sup.

barbarismus

[kemínův friletet & ochraň otcovského frim, spr. ochraňit frim >

PB 35

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[Salmen úrazu]

Stein des Anstosses
trefil na sud

PB 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Eloniti se do cerna

[Barva filie se Elonit do cerna, mor. ^umena' se

meni' se do >

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kochan

Gr.

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[Konec vziti] sein Ende finden
vziti za sne!

PR 79

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Soupeľ 'Bad'

X Soupaliste 'Badeort'

X teplice 'lečiva' Soupeľ'

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

krátnouti

// skrácovati se

kürzer werden

leže ^{krátnouti}
krátnouti

PB 54

PB 52

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

broj
broj sve' sam izditi, spr. dati se sam // ubrati se
Luden

PB 63

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[^{ce 7}říže
vyráznout se zdravou ^{ce 21}říží]

Er kommt mit heiler Haut davon
sfr. Ze všeho se vyléze

PB 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lec^v

chybujeme toho, že je neuvěřitelné

PB 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ležeti zde

sp. 6/4

↳ Dům leží na krově, sp. je >

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

libiti mor.

'milovati'

X libiti se 'gefallen'

PB 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lze

nesfr. lzelo

lze = lož. adj.

PB 8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

medvěd

nečís. medvěda na nos fovešit ✓

PB 59

———— u ———— zavěšiti // buliřa
einen Baeren jemand auf die Nase binden
(spr. eine ~~Baer~~ Baere = Last aufbinden)

nařít na zčerstvě vřezáno na nos dáti

arg.: vřezané dary se ovíjely na ruku, nohu, hrdlo
leže: dal se motovidlem fořteliti // uvěřil, že žije!
Ekoba'sy - litaji // se začte rostou vlasy

PB 67

medvězi'

doforučens

PB 40

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mezi 7 čas.

< mezi obědem vypravoval, spr. Za oběda >

< mezi hostinou, spr. za hostiny >

< mezi jídlem přicházi' chub, spr. Za jídla >

za²: "jadrnost" tak vlastně slovanů vlastnost

PB 13-14

< mezi oběti, spr. za oběti >

PB 48

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

milovati co

lieben

<občerství, spr. rádi se přepiraji' a přelivaji'>

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

milujci' soub.

sp. vlnenec

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mita
m-u vziti

Maß nehmen
spr. naměřiti

PB 63

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mi'sto zaujimat

nehmen

zaujimat dulezite' mi'sto, sfi. Gti mnoho platen

PB 63

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

miti co (subst-dej. významu)

haben

hlad

sf. lačnėti

řizn

řizniti

boleni'

bol'ně hlava

žal'beni' // radost // fob'zeni' sf. těšiti se // raději se // Eschaku & v čem

podzřeni'

sf. hádati na čeho

vstup

volno mi vstoupiti

názor

rozuměti čemu // mysliti

frameny (o řece)

sf. frystiti se

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

PB 62

miti co jare' (adj. děj. významu)

haben

slasy sšedivěle'

sfr. sšedivěly ji' slasy

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nutri celos, sfr. co

fricua'ti' se lem od slra zafor., povazuje se za gen. del'ku' 3

< l'ub' fr' stupu do v'racu'j'ka domu, 1

sfr. fr' stup >

PB 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

miti co &³ + subst. verb.
(subst. děj.)

sfr. inf.

„barbarismus“

⟨ Az neměl co & poslati, sfr. co poslat' ⟩

⟨ Koli & má & studovati, sfr. studovat' ⟩

PB 35

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mládenec
starý mládenec
oxymoron

alter Jungeselle
sfr. bezřecně // panie

PB 5, 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mlaticí stroj

lépe mlaticí dlo
mlaticí stroj

PB 4

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mlčánek

< Lepší mlčánek, než volánek >

sfri.

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[moe miti toho ve své moci]

jemand in seiner Macht haben
miti toho v hrdi

PB 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mučaniš

sf.

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mučeny' subst.

sp. mučenec // mučeniš

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

museti

↳ musel Eravu vést na trh prodat,
lepe. Bylo mu Eravu na trhu prodat >

podle mín. min. 8888

arg.: doklady z folsting a kusting

PB 55

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

2

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na^y [zřetel]

↳ la fochivost jsem ti rovná, na bohatství není
možna ↘

PB 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na 6 [mista]

na slunci

in der Sonne

PB 76

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na^e [zitel]

sp. (Na fyzikální, optické a jiné vědy sp. při práci
se nedostává, nezadává) >

PB 75

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nacházeť se

brambory se nacházejí ve sklepech, spir. jsou uloženy
slunce / nachází se na obloze, spir. stojí

PIB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

maléřti co

finden

<ve' foše'šeni', sp. valy'ki utěchy >

<vyživu, sp. ~~do~~děláti se chleba >

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

naléztí v souč
<udstoj>

spr. naléztí Echo Eufie
<fonocem'lem>

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

naplniti se

<laher se naplni, lefe "nabere" >

Die Flasche wird angefüllt

PB 54

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

našlechtem čeho
<sfalemi'>

in folge der Verbrennung

sfri- sfalemi'ku

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

následující text.

< částimě v následujícímu im folgenden ,

správně tato >

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nastoupení císa
<brünn>

po n-i' brünn, sp. zasednutí na stolec

PB 36

švéd po n-i' brünn, sp. jen co zasedl na stolec // přístol

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nastoupiti

⟨ Nastoupila noc, sfr. Nastala ⟩

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nastoupit cestu zřít
lépe dává se na cestu zřetečnou

PB 43

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nastuditi se
lépe nastydnouti.

PB 54

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[navlas] aufs Haar traf es zu
do baby se trefilo

PB 75

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

navštěvovati školu

< mládež školu navštěvující, spr. školní >

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nebezpečí'

barbarismus: ne bez n-i' spadnutí, spr. nejsouce bezpeční faldě

PB 36

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nedbal // nedbala

sf.

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vechati co, spo-čho

< svého hled', cizit'ho uel' >

PB 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[vechati zohro na fotoji] jemand in Frieden Cassen
Uch me s fotojem

PB 77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Чешареча мор.

РВ 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[nereclati + 2-sg. subst. dij.] von etwas nicht ablassen

[Prod se cětl

= Er liess nicht ab vom Lesen >

 PB 47

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

neodbyta str.

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vespátná' subst.

spr. vespátnice

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

neověřící subst.

sfz. pohán

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nevlazlo // nevlazlo

gr.

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ve vyprávění

(Bengel)

z euchar. terminologie

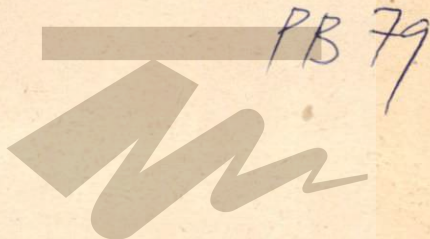
AB 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[noha. na vysoké noze žiti] auf hohem Fuße leben

↳ kened' si fyšno, by na žle' nevyšlo >

PB 79

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Obnašeti:

betragen

< Počet obnašeti 10, sp. jest >

< Čistý obsah divadelních představení obnašeti 50 zl.,
sp. Bylo číselů výtěžku z hry divadelní 50 zl. >

čís. nemá se abstraktně s číselným jednotku

PB 57

< Povrch země obnašeti, sp. Povrchu země jest >

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obratiti se s čemu
< k bitvě >

spř. dáti se do čeho
< do bitvy >

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obžalovaný selst.

sp. žalovane c

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

od 2

bratři od Earet
platit od rány

hrobáři od Grobu, ležáři od ležer

PB 77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

od² // instr. frůciny

< kředuntim vřecra zbledla > 1

< Od hlade kemřel >

řada dokladů ze stě

PB 9-10

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

oddáku byti cemu
< hře >

spř. zabránu byti do ceho
< do hry >

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odešly' subst.

právě odešly'

spř. ?

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

od Eryt[†] Roho
<Amny Böklerovy>
Necēs.

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odstraniti beseitigen
znamena' 'od strany co ciniti'
spr. odhliditi

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odstraňující

leže fortrasy' < příklad > Světlo tvárové jasnosti

PB 22

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odváděti daň
spí-platiti

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[ohled bratři]

Lüchricht nehmen

ohlédati se na zadní strana

PB 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[ohled
bez ohledu na^y]

[Ohne Rücksicht auf kommende Zeiten,
ö. „neofaruje“ se (na radni' sola')

 PB 49

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ochladiti se

fr. ochládnouti

PB 54

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

opily' remiže mit farb. vřtanam 'betrunderer'

PB 27

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

osířati do cělo

< Při vstupu svém do Dunaje Morava jest ...

// Osířajíc do Dunaje ... >

nov. měst. ju. Oseř

PB 47

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

otáčení s čísel, spr-čísel

arg: u štít dle čísel

PB 48

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[otevřítí všechy dveře]

[Votvřely se dveře, die Thüren wurden sämtlich
geöffnet >

PB 48

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[padati] fallen
kostky sedaji

PB 76

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

peněžitkový podle goldsienig
lefe hrabiv

PB 2

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pěstovati čo

sfr- sibi

[Tabak upeštuje', sfr- ueseji' >

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pln + subst. verb.²
barbarismus

< pln' zděšení, sfr. zdešení >

PB 36

voll

< Voll Freude Sam er zu uns, pln radosti,
sfr. všeceť vesel // sama radost >

PB 45

< Plny' radosti frisel E nam, sfr. sama radost // všeceť vesel >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 60

počítali? (neplatějí?)

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fočátek ceho je
čemu je
(zimy, zimě)

sein
fr. fočivati

PB62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

počet

jak velič' počet duš' je wie groß die Zahl der Seelen ist
4. SoliE klar (duš') jest

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podávati co

⟨ Morava podává' ten, spř. Na Moravě rodi' & ten ⟩

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podě 7

< podě jmenem Augustin zvalm Gl,
Sfr. o jmeně // jmenem Augustina >

PB 77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prodělití se s cílu s Eym
< s obědem >

sfr. s Eym cílu
< obědem >

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podzvěni' na se uvaliti

wälzen // laden

< Žena uvalila na se podzvěni' sp.
Do ženy uvalila ha'dali // domy'steli se >

PB 63

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

poohyb

do pohybu se přivádí in Bewegung wird gebracht
kříví in Bewegung

č. loď, viz rozjede se
člověk, viz rozjede se, rozbetne se

PB 52

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pořádati v⁶ + subst. verb.
jakké uem.

spř. uenstávati + inf.
před se + inf.

↳ pořádal v hlavněm rozmyšlení,

spř. uenstával hlavně rozmyšlet

↳ pořádal ve vypravování,

// Před se rozmyšlet

spř. před se vypravoval

PB 36-37

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

polovice

spř. družka // sportě samička

< Počty drakou p-i svou, spř. družka >

PB 58

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fouskřiti co
<roztužení své sestry> na sou
<na žněti>

že. fouskřiti se soum za co
<žněti> <za ořtužení>

PB 48

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

popřít co, spr. ceho

Č kemet um foloj popřítu lti, spr. kemetu um folojě popřítu
lti }
cír. ne maší abstraktnu jaro oimú podnět
PB 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Josefka' subst.

sp. - Josefka

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[polizé miti]

hier hats Schwierig Seiten
zu fe wrel

PB73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

potřebovati

* elegantně (místo slova nepotřebovati) Elademe zafor & infinitivem

< nepotřeboval jsem za tebou chodit >

leže uohl' jsem za tebou nechodit >

< uohl' jsem peníze ~~ne~~ nevrátit >

PB 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

považlivý
p-a' nemoc
arg: Elexa' považuje?
sfr. nebo zpečná'

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

foněsta
p-i foživati lefe slyouti
<Vnoby luene' foživaji' foněsti, lefe slyou >
PB 57, 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

provodeni
provodni' fosforizacny'

opraveno na: potopene c

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pozdraviti se

spř. ozdravení.

PB 54

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[pozor na pozor ští] auf der Hut sein

< Když se rána zjeví, hledte se ptáci >

PB 76

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pozornost upoutati na slovo *leuben*

sfr. moci si na tom oči vyhleděti
// nemoci se tomu dosti udiviti.

PB 63

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pozůstalý ^{subst.} der überlebende
sp. pozůstalec z

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pozůstavající' bestehend

Hauptstelle bestehend aus vier Klassen,

spis- o čtyřech třídách

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 47

pozůstatků

↳ věci pozůstatků, bleibt übrig,
spr. jest upřesněna >

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pracovní na čem
(na snize)

Spr. o čem
(o snize)

PB 48

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prasečí
doporučeno

PB 40

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

franc

Gerade so
spr. rovněž // nejina

PB 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pro sledovaný subst.
spr. stihaneš

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prospěch

hrati ve prospěch školy, spi. na škole
(provdni' foshizeny'la)

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prospívati v čem
<v umění>

sfr. čítu

<umění>

<prospívají ve čem a postarou, prospíval také moudrosti kom>

PB 49

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prostor

nečas. Prijmete prostor

PB 59

vezmete prostor

doplnitelmé se sněsásti

nehmeu své Platz!

PB 66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

proti čemú [o léčbě] spr. od cího

<Grafy proti cholere, spr. od cholery>

PB 48

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

provazovati obchod

fr. chlebovati (stč. chlebiti) od obchodu
od řemesla

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frütahe bez p-u Durchzug

< Udáka gla čarodějnice bez frütahe,
sfr. hrad // za topla >

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

preživ
čyb. troš.

šfr. frizer

PB7

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frizovhubu'
'zabranju' hiatu'

PB 42

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[před oči] vor die Augen

Ab' mi na oči vechodi'

PB 76

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fréd tlu, nez

sp. dřive, nez // dřive cicho

< Sronal tři dni fréd tlu, nez fl zelyšáku,

sp. tři dni dřive, nez

// — 4 — dřive vřstochu >

BP 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

predčítí toho

über treffen

< druh draba chce pře-traviti (ji'dlem), aneb mu'chem
přepř'chati štít >

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Průdmet

byti p-em očho

[Ve vazbě je čarodějnice průdmetem stáležo pozorování,
spr. neustále pozorována >

PB 58

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

predstaveny' subst.
spis- starosta

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přechod čísel z čísel
< z folie / mu >

spis. listi odměnou < folie >

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[převzati čim] übertreffen an etwas

[È druh druhá chce přetraviti, nebo říchem
přepřichati, übertreffen an Kost und Kleid >

PB 47

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frěvočiti měru

das mass überschreiten

měru nēfrěsypěš // nēfrěleješ

PB 67

v duchu konkrétnosti našeho národa:

měru frěsypati // frěliti

frěsypati // frěbrati // frěorati

PB 68

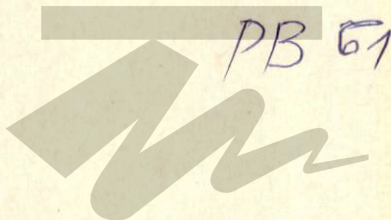
frěs meze frěorati

MORAVSKÉ
PB 72
ZEMSKÉ
MUZEUM

preložiti uradnici

spis. dat. // poslati uradnici

stb. uradnici datij su
sind eingesetzt

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[frčmluvoti]

sich überreden lassen
dati si nřci

PB 75

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fräsaditi uröduča

sp. dāti // foslati uröduča

stc. uröduči daki
jon
kind eingesetzt

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

převzítí na sebe co
 [dalsí' osoby] nehmen

spr. dáti na sebe // vzítí na sebe // dáti na ně, aby

PB 63

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

při 6 čas.

< Při polytu světa v Praze mnoho studoval, sfi.
Za polytu světa fraszeho >

PB M

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frü⁶ [frü^{ca}ustra]

barbarismus

frü-filustri

bei gutem Fleisse

ac pilen, neobstäl

PB 36

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

publiziti se

sp. nastati

< Štedry' ucin se publikac, sp. nastal >

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frid^v Vorder teil

„plana' ucina vseobecna'“
lepe brh

ov of masd. [oje nutri-2.] (2 terminologie vozni)

PB 66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přicházeti

< Přicháze' vždy na 100 lidí' 70 Slovani,
sp. - Co 100 lidí' 70 Slovani (je) >

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[přicházeš k rozumu]
zu Verstande kommen
bráti rozum

PB 74

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přichozí subst.

sp. hrad, cizinec

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

früjiti od ceho

to früjde od tohs, spi- to je klu

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

früjiti Sam

⟨Prijde-li slunce do půl cesty, spř. Stane-li slunce na
půl cesty⟩

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fr̥i³vočiti: & + subst. verb.
fr̥i³stoufiti & + subst. verb.
fr̥elle nēm.

sfr. j⁴mo⁴ti se + inf.
stati
stanouti + inf.

fr̥i³stouf³il & n³rou³ati, sfr. jal se do³rouat
fr̥i³voč³eno & muč³eni, sfr. stanuli muč³it

[fr̥i³voč³il & dila osvobozen³, sfr. stanul osvobodit >

PB 36

PB 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

případ číslo

< vyslyšeti se takových lidí >

spr. < Je taková lidé' vyslyšeli se >

PB 58

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fritel
fritelu gti oho

Freund sein von
Sfr. fiati Louu

PB 63

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prítomni' sulst.

<práve liceni' prítomni', die soeben geschilderten gegenwärtigen,
Sp. kosté, lidé, kurci ... >

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

früherer angeführt spr. jmenovaný
p-e' práce, spr. j-e'

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

průvod 'průvodce'
// průvodce

PB 68

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

raději

liber

// volím

PB46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[Kamendč]

Ächselträger

na obě strany Broušeny' PB 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kozděl je

156

[mezi vesnicí a městem je to ten kozděl,

Sp. Liše se // Kuzni se vesnice od města >

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozdol "divergence na dvě strany"

PB 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rodnozy' (silavy')

PB 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozhuda „divergence na unoloj stran“

PB 6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozlučedi' "divergence na mnoho stran"

PB 6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozjiti

„divergence na mnoho stran“

PB 6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozbal 'skulina'

PB 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozšířili se „divergence festiva“
podle rus. pazmuput609

PB 6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kozoly' (silavy')

PB5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kozrada 'odrada'

PB 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

porraditi (neraditi)

PB 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozsaahly'
re' jme'ni', sp. lojne' // state's veli'z' // "obesti'" (opav.)

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozsobařiti

„divergence fotovna“¹⁴

PB 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

J

Horšáček

"divergence na dvě strany" 7

PB 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozpra „divergence na dvě strany“

PB 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozsvícenec // rozsvícenec

Pravek tas překlada' rus. papírů za

PB 6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozruť' (boj')

PB 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rukavice

hoditi k tomu H-i pod uohy nem. fráze

PB III

————— 6 —————

sp. vyzvat koho "za fašy"
// postavit se k tomu

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUŽEUM

Řada

říska řada na loho spr. došlo
čísti se říska' abstr. v fodněku

PB 56

die Reihe ist na d'ich gekommen
nyu' se tra' mele

PB 72

došlo na une, Sam die Reihe an nich

PB 75

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

87 jü unčování vlastnosti

lépe o

< Párodz s velmi širokým nasloněním,

lépe o sledu velmi širokým >

PB 30

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nesfr. u mnohých abstrakt

sfr. < A však jich s fotografem nechali Bart >

< To by glo s fotovencem vyjde >

nesfr. < Ze protestante' s rovnou mierou pronasledovali; sfr. rovnou mierou >

< Kdoz by se s knovem a šalost' neodvrátil >

< S pozdravením vstupil, sfr. pozdravuje >

< S radostí učimú, sfr. radě >

< S úctou se formicim, sfr. učtově >

PB 10

sečí stroj
leže sevadlo
sečí stroj

PB 4

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

shustiti se

leže shustrauti

PB 54

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

scházeti

<Kováři časté fenize scházely, spz. Scházelo / chybělo feníz >

PB 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

skupný súst.

sp. súfoc

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

skvěle bílý
sp. - 0 -

<skvěle bílé strany "stěny světle bílé">
PB 8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sladký
s - a' zena, slovan. zlata

sr. zlatoušek

PB 59
60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sloužící soub.

spe. služba // služební

23
PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sloužit zač

v textu opraveno

[Sloužilo za důvod podezření, sp. Bylo důvodem
podezřívání]

[REDACTED] PB 36

[Špilberk sloužil za vězení, sp. byl za vězení]

[REDACTED] PB 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slovo přes net převesti

bringen

sfr. nevyložití činnu ani slova

// nedostati slova přes zubu

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

služiti vládu

spř. vzdání se vlády

PB 69

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slyšeti + subst. verb.
„barbarismus“

spr. inf.

< slyšeti: troubení foed obuz, spr. troubiti >

PB 35

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sprájit se s⁷ spr. cíl
<šady> <šady>
arg.: bojiti šols cíl

PB 48

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Spolek u nás se

sp. Spolek u nás

Spolek u nás >

PB 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Golunoclehuš

sp. - 2^v

PB C

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Spolužák

„neopravíme více na soužák“

sn. soused, Souhrad^v

PB 6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

starý

[Dítě jest staré 5 dní,
sfr. dítěti jest šest dní // Zije šest dní →

PB 60,62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stáři'
byli v stejnému stáři' co babička,
sfr. je jí' co babičce let

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stavati cihlo nesfr.

< Stava' toho zvyč, sfr. ke zvyč >

PB 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[sbavěti na čou]
auf jemand bauen
dati na slovo čouho

PB 75

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stežovat si na toho
<na muže>

spis. do toho
<do muže>

PB 48

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stranati se⁷

// stýdět se

PB 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

studijní sbír.

sp. student

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

styděti se před⁷

< před matkou >

sp. Boho
< Luatky >

arg.: strama' se lidi' (lid.)

PB 49

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[sucho bít v suchu]
sedit
im trockenen sitzen
vyléčnouti

PB 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

svatebrazny

sf. - o -

PB 8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[situace: soune]

Es ist mir ein Licht aufgegangen
lefe jiz jrem na brehu // doma

PB 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Svojíka Sfr.

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šicel stroj
lefe šidlo ?

PB 4

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šloda

š-u mti // šlodovati

PB 77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Škodyliby' podle schadenfroh

lefe Šodiv

PB 2

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[tah v posledních varích] in den letzten Zügen liegen
miti se & sviti

PB 77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tak zvané

(die sogenannten höheren Klassen - tak zvané vyšší třídy,

spec. třídy nižší vyšší)

zdivočiny se nutnost Elast bohatěji rovněž před. za svůj

PBE 29

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tančíci soub.

Spř. tančičky

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hářapci' sulst

[Vymaly se hářapcům, sp. soudcům, učitelům, pákovi...]

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ten + superlativ v antepozici:

sfr. i + superlativ v postpozici:

zduvodňuje se pravidlem o postpozici: bohatěji rozvíteba absolutně

< háci lidrke 'ustupují' i ty nejmohtnější přičaž fítrvdui,

sfr. ustupují fítrvdui přičaž i nejmohtnější >

PB 29

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ten samý

sp. 42

ein und dasselbe, ~~sp.~~ jedno a to samé

sp. jedno a též Löw

PB 45

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tento m. adj. jesiv.

< Ducha Samuelova, Ebertha Čarodějnice Endorssá z hrobu
vyvolala za přivlečení foukání této, sp. jejího >

PB 40

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tesiti se na co

spri-tesiti se čemu

PB 48

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

for 'Spur'

ofar. h'au torem 'auf dieselbe Weise'

PB 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Frhákek sfr.

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Průn

opraveno v textu na stolec

PB 36

sp. stolec // přístol

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tvorit' co bilden

< spolecně narod, spj. byti do hromady narodem >

< Dime stoji troj hranem, bildet ein Dreieck > PB 62

< Husi klicem leti, bilden ein >

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tvrdosijny' hartuic'ez
lefe housimaty // furba' Eostea

PB 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uboha' selst.

sfri- ubožice // ubožka

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

učeníš gr.

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

učiniti + 7. sg. adj. m. slovesa typu první
< učiniť ji čert věnou, spr. Oněnil ji čert >

PB 38

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

učiti toho v čem
(v umění) posedlosti

spř. čemu

PB 48

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[ukládání] errata

hled se pravdy domyslela

PB 75

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

učá'zeti se o úřad

sr. Nepošáji' oni neodpúji' se v úřady Všechn
PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[ústa raspati Eomni]
den Mund stopfen
Spi. ústa ravazati Eomni

ústa zambnanti Eomni

PB 72

PB 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

utěšený^{uv} der erfreute
lepe utěšený^{uv}

PB 3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uzavřítí (Beschluss fassen)
(beschliessen)

čes. nalezeno
na tom zůstalno

uzavřítí ve sněmě

stč. naloziti

PB III

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

užij!
u-e' přátelství
< Žil v úzkém přátelství, spř. o věrouci' věrnosti
|| o srdečném přátelství >

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

učební jazyka

Spis. učební jazykem

PB 60-61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

v⁶ časový "fo věstník veli se 'Germanismus'"

sfr. gen. : <Hols dne frišel >

ahur. : <viera h'den ueta fohrib >

<flarala lys noc celou >

|| <v ty časy >

<na svatý Pavel >

intri : <dnem inoci >

na⁶ : <na čase frišel >

o⁶ : <o svatěm Havě > aj.

<v letě chviti frišel, sfr. letě chviti frišel >

zvl. v přehledce
z uim.

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

PB 7

v6 - čas

< V mládeži světu pracoval, v starosti odpočíval,
spr. Za mládež světa ... , za starost ... >

PB 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

26 - měra

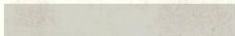
< v takové síle, sfr. takovou silou >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

v6 m. iusti fructu dicitur facile uen.

< V zářivosti a loupení jsi slavný, sfr. Zářivost
a lupení jsi slaven >

 PB 10

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

v-6 - označení rozsahu

↳ dílo v 6 Euklidových, sfi- o šestí Euklidových >

↳ veselohra o feti jednácích, sfi- dějstvech >

██████████ PB 71

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

v6 - zítel

< Uher svobodu jest ve slově a skutku, spi. slovem a skutkem >

PB 11

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

v6 - zpisob

"nem. lokalnem zpisobovju plyvame"

< V duchu Montaignovu psal, sfr. Duchem >

< Pot se mu kinnel v fotičkách, sfr. potičkem >

< V hovoru důvěrněku sedeti zůstal, sfr. důvěrně hovore... >

< V zamýšleni 'zahradau sta, sfr. Zamýšlena >

< Psal v ja němecem sfr. -em němecem >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

PB 9

PB 11

zob + subst. verb. u. inf.

[kterým cívodějnicím bylo ještě uveř ve fani
zabraňováno, spr. bylo spat zabraňováno ->

PRB4

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

veličenstvo rus.

lepe milost' cisarska'
bratovra'

PB 66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

veliký básník, umělec spr. slavný
Alexander Veliký, sp. — u —

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

2011
Verica!

sp. Sveslan

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

více + 2-pl.

<více čtenářův> neznamená <mehrere Leser>

výběž <mehr Leser>

spr. několik čtenářův

PB 38, 44

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

více ve funkci ady.
spr. větší

< S více vírou poslouchal, spr. s větší věrou >
S více věry

PB 44

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vinen na cěm
(na witaku)

spř. cěm
(witaku)

PB 48

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vládychtiny' podle henschichtung

lefe vladiv

sa. ustiv rachsichtung

PB 2

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[vlas vyeti si do vlasu] einander in die Haare gerathen

<Po chvíli gli v sobě komu >

PB 47

sfr. Vostali se sobě do vlasiv

PB 75

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vlastně *eigentlich*

< Vlastně maluje taž uluviti, spr. pravě >

PB 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vliv

chyb. tvor. spr. vlev // vlož

měl velký vliv, když na něm se vše otvíralo a zavíralo. Poř.

PB-1

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

volavec

< Lepší mlčivec, než volavec > Jp.

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vplyv

chyb-tvoř.

lépe celou frází se vplyv "zahoditi"

PB 1

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vydava ořav.

sp.

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vydobytí co, sp. císlo

< Fulnek od Švedů vydobyt, sp. Fulneku vydobyt >

PB 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyhoditi soumu

// zachovati se soumu

PB 79

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyložiti dle^u

Sp. "fokoditi"

Sp. fodbodeš

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vymyslo

'čouček'

sf.

PB 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

využít: co

verwenden

< Co využili starosti, spr. Co se ustarali >

PB 63

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vysokomyslný

sp. sčechetny

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vysoký
v-e'stáři, sp. neobvyčejný a věd'

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vysvobozený subst.
Spz. svobozenec

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[vytafeti] erdulden / ertragen

[A jakého nepohodli' pojmeti unseli kom]

PB 118

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rybář

chyt. tvor.

sp. rybař

PB 1

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyvolati co

<neforádeš ve suctaici >

rufen

spi. zpisobiti

PB 63

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyvolení^í subst.

syn. volenice

PB 24

vyvolení' subst.

syn. volenec

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

za 4. srovnání

< Že opatrnost^v jest za statečnost^v Bart >
< Že mu to pak bůh za dar náčil dati Bart >

PB 12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zabráňovatí v čem
<ve gami>

Spr. inf.
<stat>

PB 34

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zář Hřivčice

4 plana 'vicina vobocna'?

lefe forma 'pupis' viz Soravids, Soravny, Soravovati
zádek (z termikologické vazu) z nař

PB 65-66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zajaty' subst.

sfr. jatec

PB 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zapalovat! Se

spis. chytati

PB 54

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zastavitelky Sroby

Sp. Jovolováci

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zavešti

vysvětlování

Zava'děti

výsledk

fiitken

sfi-jal se vysvětlovat

sfi-vysly'chatfi

PB 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[zavřít z celho] woraus schlossen

[to čem to panenko hádáte?]

PB 76

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zdlouhavy!
z - a' valka, sje. twala' // ustavična' // volva'

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

získati v Lom co

↳ vyšetřovací soudci < nástroj >

sp. získati Lohs

↳ soudce >

~~fo~~ Efm

↳ Jomocni Rem >

PB 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ziskuchtivý podle gewinnsüchtig
lefe listiv

Sn. ustiv rachsüchtig

PB 2

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zloděj stříbra

"fotivno čistá!"

zlo- předmět u - děj, proto zde nemůže být
druhý předmět stříbra

stříbrný, stříbrný, zloděj - odformuji logice

spř. stříbrohradci

sr. svatošrádek

PB IV

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zmizeti

< Zmizela bojovna' mysl najerů, spř. libylo bojovne' mysl... >

abstr. se před čtením

v činnosti podmetu

PB 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zmociti se

sp. namořvati

< použla namořvá >

PB 54

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zmudily'
nemělo mít fasiv. v. znam

PB 27

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zosbiti trest

<Trest souzelnictví byl zosbiten, sp. Pitezi li souzelnictvem
na trestě >

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zpzdily

der sich verspätet hat
Sfr. blabony

PB 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zřisob
dvojaz^{na} zřisobem auf zweierlei Art
cpi. dvojazro

PB 66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM